

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (41)

**«ВІЛЬНИЙ СЕРЕД НЕВОЛИ І СВЯТИЙ СЕРЕД ПЕКЛА» :
ДО 300-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Г. С. СКОВОРОДИ**

300
років з дня народження

**СВІТ
СКОВОРОДИ**

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 3 (41)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВІД № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 4 від 17 листопада 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкар С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол. : Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. Вінниця : Вінницька міська друкарня, 2022. Випуск 3(41). 137с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА: Рада молодих вчених. Бузенко І.Л., Сорочан А.М..... 5

ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОПЕДАГОГІКИ ТА ЕТНОКУЛЬТУРИ

БАЛИНСЬКА Н.П. СВЯТКОВО-ОБРЯДОВА КУЛЬТУРА ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ Й ЗВИЧАЇВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ	7
ДРОВОЗЮК Л.М. ІНТЕГРАЦІЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ У ШКОЛАХ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД	11
БІЛОУС Л. П. АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	16
ГАВРИЛЮК АНАСТАСІЯ РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	23
ГОРДІЙ Ю.В. АРТ-ТЕРАПІЯ В ЗКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	28
ГУЛЯС Н. М. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	33
ЛАТУША Н. В., СТАСЕНКО А. М. СУТНІСТЬ ІСТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	37
МАСЮТА НАДІЯ ЗНАЧЕННЯ ГРИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКА	42
МАШТАЛЯР Й.Ф. АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНИХ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ ТА КОНЦЕПЦІЙ В ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНОГО МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ	45
ОБОДЯНСЬКА Н. П. МИСТЕЦТВО І ФОНЕТИКА: ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ФОНЕТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	52
ОСАДЧУК А.С. ДІТИ ТА ЗБРОЙНІ КОНФЛІКТИ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА	54
ШИЯН Д. О., ДЄВОЧКІНА Г. В. ОСОБЛИВОСТІ ГРАМАТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ЧИСЛА ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	56
ДОЦЕНКО В.П. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА VS ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ	59

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

ФЕДОРЧУК НАТАЛІЯ ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НУШ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРІОРИТЕТИ.....	64
---	----

БУГА О. І. ДІЛОВА ГРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	69
ГАЛЬЯНОВА О.А. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	74
ГАРГАУН Н. М. ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ТЕХНІКІВ-ЕЛЕКТРИКІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	78
ГУБЕЛЮК АННА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ ПІД ЧАС ГРУПОВОЇ РОБОТИ	81
БЕВЗ В.В., З ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	87
КУЗЬМИНСЬКА Д. М. ПРОГРАМА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ НАСТІЛЬНИХ ІГОР	91
ЛАВРЕНЧУК АНДРІЙ ОСНОВНІ ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КЗВО «ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»	98
СТЕЦЮК І.В. ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ ЯК ДИДАКТИЧНОГО ЗАСОБУ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ	102

ВІДОМІ ІМЕНА \ РЕЦЕНЗІЇ

ДУДКЕВИЧ Н. Г., НЕНЧИНСЬКА Л. В., РОМАНУХА Ю. В., УСНИЙ ЖУРНАЛ НА ДОПОМОГУ ВЧИТЕЛЮ-СЛОВЕСНИКУ	107
КАМЕНЮК МИХАЙЛО НА СТОРІНКАХ ЖІНОЧОГО РОМАНУ... ТАКИЙ НЕОЧІКУВАНИЙ СЕАНС	111
ОМЕЛЯНЧИК Т.Г. ВОНИ СТВЕРДЖУЮТЬ МИР І ДОБРО НА ЗЕМЛІ	114
РОКІЩКА І.А. ЗРАЗОК СЛУЖІННЯ МУЗИЦІ, НАРОДУ І ДЕРЖАВІ : ІГНАЦІ ЯН ПАДЕРЕВСЬКИЙ	119
КІСЕЛЬОВ Д. Л. ХРОНІКА ІБСЕНІЗМУ: ДЖОРДЖ БЕРНАРД ШОУ	123
БАГРІЙ ТЕТЯНА ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА ЯК ТРАДИЦІЙНИЙ ОБРАЗ УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХІХ ст.	129
ЗІНЬКО М.Л., ДЕМКО Н.О. ЖИТТЯ В МУЗИЦІ ТА МУЗИКА В ЖИТТІ: Історія пісні, яка змінила світ	132
ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	138

СЛОВО РЕДАКТОРА

Пропонуємо продовжити розмову, яку ми розпочали на шпальтах попереднього Випуску Вісника, про місію педагога в умовах воєнного стану.

XXI століття асоціюється з бурхливим розвитком науки й техніки, соціально-економічною інтеграцією різних країн світу, поширенням інформаційних технологій, міжнародною мобільністю. Усе це наслідок глобалізаційних впливів на людство. Сьогодні весь світ прагне інкорпоруватися в єдине суспільство, але зворотним боком глобалізаційних явищ, на жаль, є загострення міжнаціональних конфліктів, економічна криза, деформування моральних ціннісних орієнтацій тощо.

Вплив глобалізації відчувається у сфері науки й освіти та проявляється як у позитивному, так і в негативному аспекті. На думку учених глобальна освіта може розглядатися як кардинальна парадигма нового століття, що передбачає випереджальний характер освіти, її спрямованість у майбутнє, неупереджене світосприйняття, засноване на гуманізації, гуманітаризації та демократизації освітнього процесу. «Глобальна освіта спрямовується на формування людини майбутнього за допомогою різноманітних інформаційних процесів у системі — людина – суспільство – природа [Кузь В.Г.]. Але війна вносить свої корективи й не зважати на них неможливо.

Початок російської агресії й розгортання повномасштабного вторгнення ворожих військ на теренах суверенної української держави змінили кожного з нас. Ми науковці, вчителі, студенти, але поруч з усіма перерахованими вище соціальними ролями з'явилася прикладка «волонтер». Це не звичайне бажання чи примха – це нові реалії.

Феномен волонтерства виник і поширився ще в 2014 році, коли громадяни нашої країни, переважно молодь, шляхом мирних демонстрацій показували свою позицію тодішній проросійській владі. Люди об'єднуються, щоб триматися й пережити ці важкі часи. Про волонтерський рух в Україні із захопленням говорять у багатьох країнах світу, називаючи це явище унікальним. На нашу думку, першочергове завдання педагогів у воєнний час – показати власним прикладом, як формується чітка громадянська позиція. Наразі важливо не просто говорити про патріотизм, а виховувати його в дії, підтримуючи Збройні Сили України.

На базі нашого навчального закладу, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» протягом лютого-березня 2022 року було сформовано волонтерський осередок «В єдності сила». А вже після відновлення звичного формату навчання, офлайн, викладачі й студенти коледжу активно долучилися до різноманітних ініціатив, спрямованих на допомогу військовим і цивільним, котрі постраждали внаслідок російської агресії. Подаємо опис наймасштабніших волонтерських подій у стінах нашого коледжу.

У вересні реалізований проєкт – благодійний аукціон книг «Маленькі кроки заради великої перемоги», – який дозволив зібрати 10 тис грн. на потреби ЗСУ. А юні вихованці мовної школи «Grade» підготували сувеніри для мужніх воїнів, через які висловили усе тепло і ніжність до наших захисників.

У жовтні організовано виготовлення окопних свічок спільно з ГО «Подільська Ластівка» (Вінницька обласна станція юних натуралістів). Окопні свічки - це єдина альтернатива освітлення та обігріву невеликого приміщення на фронті. Задля отримання

додаткових коштів на виготовлення окопних свічок було оголошено збір макулатури, що пройшов успішно й дав змогу готувати нову партію свічок для тих, хто на передовій.

З особливою атмосферою в листопаді проходили майстер-класи з розпису екоторбин, участь у яких активно брали не лише члени коледжної родини, а й діти з особливими освітніми потребами із ГО «Сонячні діти Херсонщини» та «Сонячні діти Вінниччини».

Помітно, що подібні заходи (колективна творча справа) зближують, дозволяють відчувати власну значущість й підтримку оточення. Таким чином, розвиваємо дрібну моторику, креативність, уміння комунікувати. Так відбувається самоідентифікація як представників певної національності. І нехай оновлена Україна вкотре виникає на крові й кістах, але ми віримо, що це нація відважних, незламних, волелюбних й надзвичайно працьовитих людей. Спільні цілі споконвіку допомагали єднатися, а «сила народу в єдності, згуртованості, відданості своїй Батьківщині», як ще століття тому писав Великий Каменярь – Іван Якович Франко.

*З повагою та шаною,
члени Ради молодих учених коледжу,
Бузенко І.Л. та Сорочан А.М.*

СВЯТКОВО-ОБРЯДОВА КУЛЬТУРА ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ Й ЗВИЧАЇВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

УДК 78:392.51](477)

БАЛИНСЬКА Н.П.

*викладач факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва**КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

The article substantiates the relevance of the problem of preserving the traditions and customs of the Ukrainian people. The essence of the concept of "holiday-ritual culture" is clarified. The experience of revival and preservation of national traditions is presented. The methodical aspects of the formation of festive and ritual culture in students of the specialty "Musical Art" are highlighted.

Key words: *festive and ceremonial culture, national traditions, wedding, clapping, Ukrainian song.*

Постановка проблеми. Сучасна система української освіти перебуває в процесі активного реформування, що характеризуються позитивними тенденціями відродження національної культури, мистецтва, духовних цінностей та національних традицій. На це орієнтують базові державні документи, зокрема: Закони України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах, Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді та інші, у яких наголошується, що основою системи освіти є національна спрямованість, що передбачає формування духовного потенціалу як найвищої цінності нації, прагнення до збереження національної історії, культурних надбань, традицій та звичаїв українського народу.

Зважаючи на це, значний інтерес у процесі фахової підготовки здобувачів освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) викликає святково-обрядова культура, яка є головним засобом виховання любові до народних українських традицій, до рідної землі та історії наших предків, духовних цінностей тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, проблема збереження традицій та звичаїв українського народу завжди привертала увагу багатьох видатних педагогів (М. Вербицького, В.Верховинця, О. Духновича, В. Сухомлинського, К. Ушинського та ін.) та сучасних вчених (А.Завальнюка, А. Іваницького, С.Козяр, Л.Масол, О. Отич, Г. Падалка А.Сторожук, та ін.). Популяризації фольклору присвячені праці М. Леонтовича, Ф. Колеси, М. Лисенка, К. Стеценка, Я. Степового та інших. Особливості формування національної самосвідомості молодого покоління досліджували Г. Васянович, М. Прилипак, М.Приходько, В. Процюк, Г. Філіпчук, та ін. У своїх працях вчені наголошували, що саме завдяки відродженню й збереженню національних традицій та звичаїв, корені яких сходять до давнини, відбуватиметься розвиток і розквіт української культури.

Мета статті – проаналізувати значення проблеми збереження традицій та звичаїв українського народу, висвітлити досвід формування святково-обрядової культури в здобувачів освіти спеціальності «Музичне мистецтво».

Виклад основного матеріалу.

Український народ має багату славу історію, чарівну мову, багату культуру, надбану численними поколіннями. За твердженням А.Сокіл, «... і як би не змінювався світ, куди б не закинула тебе доля, завжди зберігай у серці ті духовні скарби, які дісталися тобі у спадок від попередніх поколінь...» [3]. Адже, народ існує, поки існує його мова, звичаї та традиції – те особливе, що вирізняє його серед інших народів.

З давніх часів передається життєва мудрість та настанови щодо способу життя, що закладені в українських звичаях, святах, обрядах, фольклорі. Так, з історичних джерел відомо, що з давніх часів існував тісний взаємозв'язок між батьками та дітьми, які передавали в спадок заповіт: ґрунтовно знати рідну мову, вивчати історію народу й родоводу, жити за принципами народної моралі, зберігати родинні звичаї й передавати наступним поколінням.

Українські традиції та звичаї пояснюють та обґрунтовують взаємини між людьми, духовну цінність кожної окремої людини, і народу взагалі. Особливо, вміли пращури відчувати природу, черпати здоров'я, силу й красу з її лона; всі творчі сили людини були спрямовані на зміцнення сім'ї, свого роду. Це найдорожчий скарб,

який є в української нації, що зберігається у віках, розвивається й та вдосконалюється [3].

Слід зауважити, що сьогодення також вимагає від молодого покоління вивчення та розповсюдження історії про минуле і сучасне життя українського народу, його духовно-культурні і національні цінності, збереження народних традицій і звичаїв. Адже, культура споконвіку є невід'ємною часткою життя українців.

Поняття «культура» (від лат. *cultura* – обробіток, обробляти) – це сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством протягом його історії, що об'єднує в собі традиції мови, релігії, моралі, філософії, науки, мистецтва, системи освіти й виховання.

Святково-обрядова культура України базується на давніх звичаях і традиціях, поєднаних з офіційними церковними святами та обрядами в них, окреслених церковним або канонічним правом. Календарна обрядовість реалізуються через систему народних календарних свят і обрядів, які об'єктивують соціокультурні цінності нашого народу [2].

Слід зауважити, що календарні свята та обряди відіграють важливу роль в житті кожного українця. Серед них найбільш очікуваними є, беззаперечно, зимовий цикл свят, оскільки саме зимові свята передбачають здійснення найзаповітніших мрій та відчуття чогось нового та прекрасного.

Здобувачі освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» мають можливість зануритися в найдавнішу обрядовість нашого народу – культуру відзначання зимових свят у процесі їх фахової підготовки. Зокрема,

декілька років поспіль у складі фольклорного гурту «Розмай», створеного викладачами факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва відбуваються вітання з прийдешніми новорічними святами. Слід зазначити, що не просто колядки і щедрівки, а ціле святкове дійство, яке вимагає ретельної підготовки, вдосконалення вокальних та музичних здібностей, сценічної майстерності.

У ході практики студенти музичного напряму знайомляться з неповторними й самобутніми зимовими звичаями, традиціями, обрядами, такими, як: «Українські вечорниці», «День святого Миколая», «Свят-вечір», «Різдво Христове», «Щедрий вечір (свято Меланки)», «Стрітіння» та ін. Майбутні музичні керівники закладів дошкільної освіти розробляють сценарії свят для дітей дошкільного віку, тим самим мають можливість передавати звичаї та традиції святково-обрядової культури діткам з раннього дитинства.

Серед загальнонаціональних культурних цінностей, таких як мова, живопис, прикладне мистецтво, особливе місце належить українському пісенному фольклору. Народна пісня є одним із найбільш популярних жанрів музичного мистецтва, в якій відтворюється світогляд народу, його морально-етичні та естетичні

цінності, багатовіковий досвід виховання духовності та моралі. У цьому контексті, слід підкреслити, що відомий фольклорист й мистецтвознавець А. Іваніцький у своїх працях наголошував, що пісенний український фольклор увібрав естетичний, моральний, правовий, світоглядний досвід сотень поколінь» [1, с. 7]. К. Стеценко, закладаючи методичні основи музичного виховання в Україні, також зазначав, що фольклор має велике виховне значення у справі розвитку духовної природи дитини. Тому українська народна пісня є основою музичного матеріалу як на уроках музичного мистецтва в закладах загальної середньої освіти, так і у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів музики.

Ефективним засобом залучення студентської молоді до вивчення пісень своїх предків є проведення різноманітних наукових і виховних заходів, майстер-класів, семінарів тощо. Найбільш яскравим в цьому сенсі є проведення авторського заходу «Лабораторія української пісні», який став частиною Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Філологічні горизонти: науковий, лінгводидактичний, філософський, соціальний, національно-патріотичний вектори». Головним завданням заходу є відродження, вивчення й збереження української народної пісні.

Виконання зразків українського пісенного фольклору дає змогу сформувати світоглядну позицію майбутнього вчителя, його національну свідомість, формує переконання в тому, що фольклор – частка історії народу та його культури [1, с. 5].

Важливою складовою формування святково-обрядової культури молодого покоління належить вивчення народних обрядів, які охоплюють все життя людини.

Так, особливого значення й зацікавлення набуває весільний обряд, який завжди вважали надзвичайно важливою, урочистою й хвилюючою подією, в якій закладено зміст життя людини, ідея оновлення і продовження роду, збереження родинних традицій. Весільні обряди – це закріплені традиціями суспільні звичаї і врочистості, що супроводжують і знаменують одруження, народження нової сім'ї. Тривала історична функціональність родинних традицій, свят і обрядів конкретного народу є свідченням його духовної та фізичної живучості, цивілізованості, культурної витривалості, доцільності існування у світовому просторі [4].

Яскравим досвідом знайомства з весільною обрядовістю стало виконання студентами коледжу своєрідного лейтмотиву весільного обряду «Ладкання», названого на честь старослов'янської богині кохання і шлюбу Лади, що був проведений в музеї гончарного мистецтва ім. Олексія Луцишина (м. Вінниця). Слід зазначити, що ладкання вважається народною назвою весільних обрядових пісень, яка вживана на українських землях західного регіону Карпат (Бойківщина, Лемківщина, Закарпаття). Виконуються цей обряд під час зустрічі молодого з молододою. Пісенний діалог між свахами молодого і дівчатами, що оточують молоду, називається «владкування молодой». Прохання свих, «аби бояри сіли» і їм дали місце біля молодой, називають «виладкування» [4].

Викладачі та студенти спеціальності «Музичне мистецтво» КЗВО «у складі

фольк-гурту «Пацьорки» (художній керівник Ванда Городецька) та фольклорного ансамблю «Троїсті музики» (художній керівник Віктор Черевко) вивчали й виконували обряд «Весільний поїзд Молодого».

Слід зауважити, що виконання весільного обряду передбачає комплекс складних послідовних обрядодій, багатогранне театралізоване дійство з чіткою схемою відтворення, що потребує від виконавців творчої підготовки й володіння навичками акторської майстерності тощо.

Використання означеної діяльності у процесі підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва дозволяє розв'язати багато педагогічних завдань, забезпечує творче середовище, що є тим порталом, своєрідною золотою ниткою, яка об'єднує минуле і сьогодення, засобом шанування й збереження культурних традицій українського народу.

Висновки. Як підсумок зазначимо, що формування святково-обрядової культури у студентської молоді передбачає врахування таких педагогічних чинників як: виховання ціннісного ставлення до святково-обрядової культури українського народу, залучення студентської молоді до національно-культурної спадщини українського народу в освітньому й виховному процесі (тематичні свята, культурно-освітні заходи, концерти), розвиток й стимулювання творчих здібностей. формування системи художніх знань, умінь та навичок, що передбачають відтворення й збереження традицій і звичаїв українського народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Іваніцький А. Український музичний фольклор. Вінниця : Нова книга, 2004. 320 с.
2. Курочкін О. В. Святково-обрядова культура : вибр. тв. К. : Видавництво Ліра-К, 2018. 298 с.
3. Моя країна – Україна / А. Сокол, Олена Конечна. Донецьк: Глорія Трейд, 2010. 62 с.

4. Пилипак М.А. Українське весілля Східного Поділля середини XX – початку XXI століття: монографія. К. : ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2015. 210 с.
5. Шкода М. Н. Традиції і свята українського народу / М. Н. Шкода. – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2007. – 384 с. : іл.

*Стаття надійшла до редакції
11 вересня 2022*

ІНТЕГРАЦІЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ У ШКОЛАХ УКРАЇНИ:

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД

УДК 373. 3. 091(477)(091)

ДРОВОЗІЮК Л.М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

The article examines the history of the integration of education content in Ukrainian schools of the 20th - beginning of the 21st centuries. The definition " integration of education content ", its purpose, tasks, types, levels, methods of implementation at various stages of the history of pedagogy is revealed. The positive and negative aspects of the practical implementation of this phenomenon are identified and effective ways of solving the problem in the conditions of the new Ukrainian school (NUS) are proposed.

Key words: *integration of education content, educational complexes, complex method, interdisciplinary connections, integrated lessons, new Ukrainian school (NUS).*

Постановка проблеми. Зміст шкільної освіти відображає ті складники людської культури, які суспільство і школа пропонують новим поколінням. Тому більшість шкільних реформ у тій чи іншій мірі спрямовані на зміни у змісті освіти. Однією з дидактичних інновацій нинішньої реформи є інтеграція змісту освіти. Її мета – створення умов для мислительного осягнення учнями цілісної картини світу, що є основою оволодіння необхідними для успішного навчання, життя та кар’єри компетентностями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні основи інтеграції змісту освіти як освітньої перспективи, розробляли Н. Антонов, І. Бех, С. Гончаренко, І. Підласий, О. Савченко. Дидактичні аспекти досліджували М. Іванчук, В. Ільченко, В. Паламарчук, Г. Тарасенко, С. Якименко, методичні – Н. Бібік, Л. Варзацька, М. Вашуленко, Н.

Гавриш, К. Гуз, О. Рудницька, Л. Присяжнюк.

Історико-педагогічний ракурс інтеграції змісту освіти став предметом досліджень Д. Завітренко, О. Коханко, Т. Мантули, О. Сухомлинської. Аналіз літератури показав, що проблема інтеграції змісту освіти становить науковий і практичний інтерес як історико-педагогічне явище, що потребує детальної реконструкції і осмислення з позицій сучасності як з метою поглиблення історико-педагогічного знання так і з метою практичного використання досвіду минулого.

Мета статті – висвітлити історію проблеми інтеграції змісту освіти, зокрема впровадження комплексного методу навчання в Україні у 20-30 рр. XX ст.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтеграція змісту освіти – це процес і результат об’єднання окремих його компонентів в єдине ціле. На думку С. Гончаренка та І. Козловської створення